

DECIZIE

04 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,
Judecători – Țurcan Anatolie, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Donos Aliona,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Bargan Alexandru în numele inculpatului, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 septembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2022, în cauza penală în privința lui,

Paraico Artiom xxxxx, născut la xxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 14.08.2018 – 14.09.2021;

Instanța de apel: 20.10.2021 – 17.03.2022;

Instanța de recurs: 30.06.2022 – 04.07.2023.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 septembrie 2021, Paraico Artiom a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal și în baza acestei norme, cu aplicarea prevederilor art.364¹ pct. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost recunoscut vinovat Paraico Artiom de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal și în baza acestei norme, cu aplicarea prevederilor art.364¹ pct. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor financiare pentru o perioadă de 3 (trei) ani.

În conformitate cu prevederile art.84 alin.(1) Cod penal, i s-a stabilit în privința lui Paraico Artiom, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor financiare pentru o perioadă de 3 (trei) ani.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, s-a cumulat parțial pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 04 martie 2016, cu stabilirea lui Paraico Artiom a pedepsei definitive sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 10 (zece) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor financiare pentru o perioadă de 3 (trei) ani.

Termenul de executare a pedepsei sub formă de închisoare aplicat lui Paraico Artiom urmând a fi calculat din momentul pronunțării sentinței.

S-a aplicat în privința inculpatului Paraico Artiom măsura preventivă „arestarea preventivă”, până la rămânerea definitivă a prezentei sentințe.

Hotărârea privind măsura preventivă s-a dispus că este executorie din momentul pronunțării sentinței.

Pe durata arestării preventive, s-a dispus că inculpatul Paraico Artiom urmează a fi deținut în Penitenciarul nr.13-Chișinău.

S-a încasat cu titlu de prejudiciu material de la Paraico Artiom în beneficiul lui Cordoneanu Vicolin, suma de 4 500 euro, exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

S-a încasat cu titlu de prejudiciu material din contul inculpatului Paraico Artiom în beneficiul lui Cordoneanu Nicolae, suma de 4 000 euro, exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Paraico Artiom în perioada de timp cuprinsă din data de xxxx, aflând-u-se în Penitenciarul 18 din com. Brănești, r-ul Orhei, având un plan bine determinat, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin intermediul cet. Bernevec Vitalie și Gheorghîța Victoria, care nu cunoșteau despre acțiunile infracționale ale acestuia, sub pretextul importării în Republica Moldova din Germania a două automobile de model «Toyota», a însușit de la cet. Cordoneanu Vicolin, bani în sumă totală de 8 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 174 370 lei, primiți de Gheorghîța Victoria, care s-a întâlnit cu acesta pe bd. xxxx, mun. Chișinău, ulterior transmiși lui Bernevec Vitalie ca într-un final să ajungă la Paraico Artiom, după care nu și-a executat obligațiile asumate, fapt prin ce i-a fost cauzată părții vătămate Cordoneanu Vicolin o daună materială în proporții mari în sumă de 174 370 lei.

Prin acțiunile sale intenționate, Paraico Artiom a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii actului juridic, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile, săvârșite în proporții mari.*

Tot el, Paraico Artiom, aflând-u-se în Penitenciarul 18 din com. Brănești, r-ul Orhei, având un plan bine determinat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, inducând în eroare pe cet. Costiuc Mihail, prin intermediul cet. Bernevec Vitalie și Gheorghîța Victoria, care nu cunoșteau despre acțiunile infracționale ale acestuia, prezentând-u-i ca fiind adevărată fapta mincinoasă și anume sub pretextul importării automobilului de model "Dacia Logan" din Elveția, în decurs de 10 zile, manifestând un comportament dolosiv a însușit de la partea vătămată Costiuc Mihail 600 de euro, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 12 302,34 lei, bani primiți de Gheorghîța Victoria ulterior transmiși lui Bernevec Vitalie ca într-un final să ajungă la Paraico Artiom, după care nu și-a executat obligațiile asumate, fapt prin ce i-a fost cauzată părții vătămate Costiuc Mihail o daună materială în proporții considerabile în sumă de 12 302,34 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Paraico Artiom a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii actului juridic, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

- **procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Casian Olga**, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia Paraico Artiom să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal și a-i aplica o pedeapsă sub formă de 1 an 5 luni închisoare. A-l recunoaște vinovat pe Paraico Artiom vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal și a-i aplica o pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții

și de a exercita activități în domeniul economic, comercial, fiscal pe un termen de 5 ani. În temeiul art.84 alin.(2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni a cumula parțial pedepsele aplicate stabilindu-i sub formă de pedeapsă definitivă închisoare pe un termen de 6, cu ispășirea în penitenciarul de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și a exercita anumite activități în domeniul economic, comercial, fiscal pe un termen de 5 ani. În baza art.85 alin.(2) Cod penal, a cumula parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Botanica din 04.05.2016 și a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de 6 ani și 6 luni închisoare cu ispășirea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și a exercita anumite activități în domeniul economic, comercial, fiscal pe un termen de 5 ani. Admiterea integrală a acțiunilor civile înaintate de părțile vătămate;

- **inculpatul Paraico Artiom**, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea sentinței cu aplicarea unei pedepse minime în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală și art.84, 85 Cod penal.

3.1 În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că deși instanța a calificat corect acțiunile inculpatului Paraico Artiom, consideră sentința nefondată sub aspectul blândeții pedepsei stabilite, deoarece instanța de judecată nu a luat în considerație în cumul toate circumstanțele stabilite la aplicarea pedepsei, rezultând din personalitatea inculpatului.

A indicat că, analizând sentința din 14.09.2021 în coraport cu împrejurările cazului și sancțiunea prevăzută de legiuitor la art.190 alin.(1) Cod penal, care stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale, muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 ore sau închisoare până la 3 ani, iar sancțiunea prevăzută de legiuitor la art.190 alin.(4) din Codul penal, care stabilește pedeapsa sub formă de închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau de a deține funcții în domeniul economic pe un termen de până la 5 ani, cu aplicarea limitelor de pedeapsă noi stabilite în coroborare cu prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, consideră că instanța de judecată a aplicat inculpatului pedeapsa cu închisoare pe un termen o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 10 (zece) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor financiare pentru o perioadă de 3 (trei) ani, și prin aceasta nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.6, 7, 61, 75 Cod penal. Astfel, a solicitat instanței de apel să țină cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, inclusiv de influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de gravitatea infracțiunii, astfel inculpatul fiind „încurajat” și predispus la săvârșirea unor fapte cu caracter prejudiciabil și social – periculoase.

Consideră că pedeapsa aplicată inculpatul este greșit individualizată, neproportională faptei și pericolului social al infracțiunii, iar aplicarea unei pedepse la limita minimă stabilită inculpatului va încuraja la comiterea altor fapte social periculoase, or, instanța de judecată la individualizarea pedepsei nu a ținut cont în principiu de gravitatea infracțiunii, de personalitatea inculpatului anterior condamnat în baza art.188 alin.(2) Cod penal (prin sentința Judecătorei Botanica din 04.05.2016) și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

A specificat că, infracțiunea prevăzută la art.190 alin.(4) Cod penal în coroborare cu art.16 alin.(4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave. Iar instanța de fond nu a ținut cont de scopul pedepsei care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane. Aplicarea unei pedepsei mai blânde, va duce la încurajarea pe viitor a săvârșirii infracțiunilor similare și de către alte persoane. Stabilirea unei pedepse privative de libertate la limita minimului stabilită de legiuitor în coraport cu agravantele indicate de acuzare va favoriza pe inculpat să săvârșească pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

A constatat că, nu poate fi reținut nici argumentul instanței de fond precum că, inculpatul Paraico Artiom s-a căit sincer de cele comise și a conștientizat pericolul sporit al faptei comise, întrucât caracterul sincer al pretinsei căințe manifestate de către numit urmează a fi pus la îndoială de vreme ce acesta neconștientizând caracterul ilegal și contrar legii al faptelor sale, or, acesta anterior a mai fost atras la răspundere penală pentru comiterea unei infracțiuni deosebit de grave prevăzute de art.188 Cod penal, astfel acesta nejustificând nici într-un fel încrederea acordată de către instanță pentru corectarea sa.

Consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă și contrară prevederilor art.61 Cod penal, aceasta nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane. La caz, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința lui Paraico Artiom nu poate fi atins decât prin aplicarea unei pedepse echitabile cu închisoare, care are scopul educativ menit asupra acestuia, însă nu la limita minimă stabilită de instanță nejustificată nici printr-o circumstanță atenuantă ci din contra consideră că acuzatorul just a apreciat toate circumstanțele faptice și obiectiv i-a solicitat o pedeapsă echitabilă în coraport cu învinuirea adusă.

A opinat că, pedeapsa aplicată lui Paraico Artiom de către instanța de judecată este prea blândă, datorită pericolului social sporit al infracțiunii comise de către inculpat, comportamentul și personalității acestui.

3.2 În motivarea cererii de apel inculpatul Paraico Artiom a invocat că sentința este eronată, nefondată, lipsită de suport normativ și factual, asta rezultă din aprecierea subiectivă și incompletă a legislației în vigoare, urmând a fi casată în partea încadrării juridice a faptelor și a stabilirii pedepsei.

A susținut că a comis de fapt 3 fapte distincte ce urmau a fi calificate în 3 infracțiuni consumate și anume: la 20 octombrie 2017, în raport cu Costiuc Mihail infracțiunea prevăzută la art.190 alin.(1) Cod penal, a însușit 600 Euro (nu depășește 20 salarii medii pentru anul 2017, adică suma de 112 000 lei); la 20 octombrie 2017, în raport cu Corduneanu Vicolin infracțiunea prevăzută la art.190 alin.(1) Cod penal, a însușit 4 000 Euro (aproximativ 82 000 lei conform cursului din 20.10.2017, ce nu depășește 20 salarii medii pentru anul 2017, adică suma de 106 000 lei); după data de 20 octombrie 2017 (22 octombrie 2017 din spusele lui Corduneanu Vicolin), în raport cu Corduneanu Vicolin a comis infracțiunea prevăzută la art.190 alin.(1) Cod penal, a însușit 4 500 Euro (aproximativ 93 000 lei conform cursului din 22.10.2017, ce nu depășește 20 salarii medii pentru anul 2017, adică suma de 106 000 lei).

A relevat că, conform Hotărârii Guvernului Nr.1233 din 09-11-2016 privind aprobarea quantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, salariului mediu pe economie constituia 5 300 lei. Conform art.126 alin.(1) Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei; - în așa mod, consideră că a comis 3 fapte de escrocherie, ce urmau a fi calificate ca escrocherie prevăzută la art.190 alin.(1) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave, pentru care legea penală stabilește în calitate de pedeapsă, închisoare de până la 3 ani.

A menționat că, nu poate fi de acord cu încadrarea juridică dată de organele de urmărire penală și acceptată tacit de către instanța de judecată. Or, încadrarea celor două episoade care au avut loc în timp diferit, s-au consumat pe deplin ambele, banii au fost obținuți la o diferență de 2 zile, sub pretexte diferite, consideră că urma a fi calificate ca 2 fapte diferite și încadrate în două infracțiuni prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal și nu într-o infracțiune prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal. Acest lucru denotă incorectitudinea calificării faptei, încălcarea dreptului său la un proces echitabil, a art.art.5, 6 și 7 Cod penal. În același timp, conform art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, inculpatul poate recunoaște doar săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, iar în caz de soluționare a cauzei prin aplicarea prevederilor alin.(1),

cum expres stabilește alin.(7), instanța urmează să aplice în modul corespunzător dispozițiile art.art.392-398 Cod de procedură penală.

Prima instanță corect a dispus judecarea cauzei penale conform procedurii stabilite la art.364¹ Cod de procedură penală, însă incorect a reținut încadrarea juridică mai gravă susținută de procuror.

A reiterat că, potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel). În același timp, conform art.364¹ alin.(1) și (7) Cod de procedură penală, inculpatul poate recunoaște doar săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, instanța urmând să aplice, totuși, dispozițiile art.art.382-398 Cod de procedură penală în mod corespunzător, iar conform jurisprudenței CtEDO, admiterea de către inculpat a circumstanțelor pe care s-a bazat condamnarea sa, adică acceptarea unei proceduri simplificate, nu include și calificarea lor în baza legii penale (hotărârea CtEDO din 25.07.2017, Rostovțev c. Ucraina).

În jurisprudența internațională și în teoria dreptului penal este conturată regula potrivit căreia o pedeapsă nu trebuie să fie prea aspră în coraport cu fapta comisă, or, în acest caz, pedeapsa penală nu-și va atinge scopul scontat. În așa mod, având în vedere că, a recunoscut vina în comiterea faptelor pe deplin, se căiește sincer, nu încalcă regimul de detenție, percepe și înțeleg scopul pedepsei penale pe care o ispășește și la moment, solicită instanței de judecată să-i aplice o pedeapsă minimă prin prisma art.art.84, 85 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2022, s-au respins ca nefondate apelurile și s-a menținut sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut că, vinovăția inculpatului Paraico Artiom în comiterea infracțiunilor imputate se confirmă nu doar prin declarațiile sale de recunoaștere a vinovăției, ci și prin cumulul probelor administrate de organul de urmărire penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Costiuc Mihail (f.d.41, Vol. II); declarațiile părții vătămate Cordoneanu Vicolin (f.d.57, Vol. I); declarațiile suplimentare a părții vătămate a cet. Cordoneanu Vicolin (f.d.57, Vol. I); declarațiile martorului Culeac Victor (f.d.43, Vol. II); declarațiile martorului Costiuc Aliona (f.d.45, Vol. II); declarațiile martorului Vetcu Andrei (f.d.78, Vol. I); declarațiile martorului Gheorghiuța Victoria; declarațiile martorului Bernevec Vitalie (f.d.172, Vol. II).

Analizând probele cercetate în ședința instanței de apel și apreciindu-le din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, instanța de apel constată că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatului Paraico Artiom în comiterea infracțiunilor imputate prin prisma prevederilor art.101 Codul de procedură penală și stabilesc cu certitudine că inculpatul Paraico Artiom a comis infracțiunile imputate și că acțiunile inculpatului au fost corect calificate.

Instanța de apel verificând ansamblul de probe ce au fost administrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, nu a depistat careva încălcări de procedură sau

încălări a drepturilor și intereselor inculpatului. Vinovăția inculpatului Paraico Artiom în comiterea infracțiunilor a fost dovedită pe deplin în baza probelor administrate la cauza penală. Respectiv, acțiunile inculpatului, corect au fost calificate în baza art.190 alin.(4) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii actului juridic, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari, și art.190 alin.(1) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii actului juridic, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile.

Referitor la episodul din data de 20.10.2017 (parte vătămată Costiuc Mihail): Fapta comisă de Paraico Artiom a atentat la obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, are un caracter complex. Astfel, obiectul juridic principal al infracțiunii îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile. Obiectul juridic secundar al acestei infracțiuni îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și la minimul necesar de încredere. Acțiunea adiacentă se exprimă în inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean. Obiectul material al infracțiunii în cauză îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor. Astfel, mijloacele bănești în sumă de 600 de euro, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 12 302,34 lei, bani dobândiți de inculpat ilegal au o existență materială, ce se atestă prin mijloacele de probă administrate la faza urmăririi penale și în ședință de judecată, declarațiile inculpatului Paraico Artiom care a recunoscut fapta inclusiv suma, dar și din actul de sesizare a organului de urmărire penală.

Referitor la episodul din data de 17.10.2017 și la 21.10.2017 (parte vătămată Corduneanu Vicolin): Obiectul material al infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, este prejudicial cauzat bani în sumă totală de 8 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 174 370 lei. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv în proporții deosebit de mari; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Astfel, elementul material se realizează prin acțiunea de dobândire ilicită a bunurilor de la victimă, fiind întregit cu altele două, conținute în textul normei de incriminare - înșelăciune sau abuz de încredere. Prin dobândire ilicită a bunurilor, legiuitorul prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenție a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora. Prin „prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase” făptuitorul induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realității pentru a realiza transmiterea voită a bunului sau a dreptului asupra lui. Urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, ale căror mărime constituie 600 de euro, care potrivit cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 12

302,34 lei, au un caracter considerabil pentru partea vătămată, cât și 8 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 174 370 lei, iar legătura de cauzalitate dintre faptele prejudiciabile și urmările prejudiciabile este una dovedită prin probele administrate la faza de urmărire penală.

Subsidiar, instanța de apel a atestat cu certitudine că, inculpatul Paraico Artiom a dobândit de la părțile vătămate Ciobanu Victor cât și Corduneanu Vicolin mijloacele bănești invocate în actul de învinuire și reieșind din declarațiile părților vătămate în acest sens, susținute de însăși acuzat și coroborate indirect cu cele declarate de martorii audiați. În conformitate cu art.126 alin.(2) Cod penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Subsecvent, partea vătămată a invocat faptul că prejudiciul cauzat este considerabil. Determinarea valorii prejudiciului cu calificativul „considerabil” sau „ne considerabil” îi aparține părții vătămate, care după convingerea sa lăuntrică, ținând cont de circumstanțele cărora aceasta le dă apreciere în mod conștient, este în drept să determine valoarea prejudiciului ce i s-a cauzat. Iar semnul calificativ al infracțiunii – în proporții mari potrivit prevederilor art.126 alin.(1) Cod penal și-a găsit confirmare, cu referire la hotărârile de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei în actul de învinuire. Așadar, potrivit circumstanțelor cauzei, precum și declarațiile personale a părților vătămate în cadrul sesizării și audierii sale cu privire la mărimea considerabilă a bunului sustras, nemodificată la momentul întocmirii sentinței și susținută în ședință de judecată, importanta mijloacelor bănești, care sunt necesari în uzul casnic, importanți și necesari în activitatea zilnică a sa, în ansamblu confirmă trăsăturile considerabile ale prejudiciului cauzat. Latura subiectivă a infracțiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă, adică făptuitorul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale. De asemenea, la calificarea faptei este obligatoriu stabilirea scopului special de cupiditate. Astfel, s-a constatat atât prezenta intenției directe, dar și prezenta semnului obligatoriu care confirmă scopul de cupiditate la săvârșirea infracțiunii, ori din mijloacele de probă administrate denotă exclusiv dorința inculpatului Paraico Artiom de a beneficia de banii obținuți, de a-i trece în posesia sa, neavând intenția folosirii temporare a mijloacelor bănești, dovadă fiind însușirea în scopuri personale a acestora, fără a fi restituite proprietarului de drept ulterior. La fel, în cazul escrocheriei, elementul subiectiv al acestei infracțiuni constă în intenția directă. Inculpatul este conștient că induce în eroare și că prin acest fapt produce o pagubă, în vederea realizării unui folos material injust (intenție calificată prin scop). Subiectul infracțiunii la art.190 Cod penal este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 14 ani (în ipoteza faptelor prevăzute la alin.(2) și (3). În celelalte cazuri, vârsta minimă a răspunderii penale este de 16 ani. Inculpatul Paraico Artiom potrivit extrasului din Registrul de Stat al Populației (f.d.74, Vol. II) este născut pe 26.10.1986, la momentul săvârșirii infracțiunii având vârsta împlinită de 30 ani, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru. Respectiv, Paraico Artiom întrunește semnele subiectului infracțiunilor date.

Instanța de apel a conchis că sunt veridice declarațiile părților vătămate Cordoneanu Vicolin, Costiuc Mihail, ale martorilor Bernevec Vitalie, Gheorghiu Victoria, Vetcu Andrei, Culeac Victor și Costiuc Aliona, fiind date sub jurământ și avertizați în baza art.art.312-313 Cod penal, aceste declarații confirmând-u-se atât reciproc, cât și prin celelalte probe administrate la dosar.

În lumina celor relatate supra, instanța de apel reținut că în prima instanță inculpatul și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunilor incriminate, cauza fiind examinată conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală. Astfel, în perioada de timp cuprinsă din data de 17.10.2017 și la 21.10.2017, Paraico Artiom aflându-se în Penitenciarul 18 din com. Brănești,

r-ul Orhei, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin intermediul cet. Bernevec Vitalie și Gheorghîța Victoria, care nu cunoșteau despre acțiunile infracționale ale acestuia, sub pretextul importării în Republica Moldova din Germania a două automobile de model «Toyota», a însușit de la cet. Corduneanu Vicolin, bani în sumă totală de 8 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 174 370 lei, primiți de Gheorghîța Victoria, care s-a întâlnit cu acesta pe bd. xxxx, ulterior transmiși lui Bernevec Vitalie ca într-un final să ajungă la Paraico Artiom, după care nu și-a executat obligațiile asumate, fapt prin ce i-a fost cauzată părții vătămate Corduneanu Vicolin o daună materială în proporții mari în sumă de 174370 lei. De asemenea, s-a constatat faptul că Paraico Artiom la 20.10.2017, aflând-u-se în Penitenciarul 18 din com. Brănești, r-ul Orhei, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, inducând în eroare pe cet. Costiuc Mihail, prin intermediul cet. Bernevec Vitalie și Gheorghîța Victoria, care nu cunoșteau despre acțiunile infracționale ale acestuia, prezentând-u-i ca fiind adevărată fapta mincinoasă și anume sub pretextul importării automobilului de model "Dacia Logan" din Elveția, în decurs de 10 zile, manifestând un comportament dolosiv a însușit de la partea vătămată Costiuc Mihail 600 de euro, care conform cursului oficial al BNM, la data comiterii infracțiunii constituie suma de 12 302,34 lei, bani primiți de Gheorghîța Victoria ulterior transmiși lui Bernevec Vitalie ca într-un final să ajungă la Paraico Artiom, după care nu și-a executat obligațiile asumate, fapt prin ce i-a fost cauzată părții vătămate Costiuc Mihail o daună materială în proporții considerabile în sumă de 12 302, 34 lei.

Cât privește alegațiile inculpatului privind faptul că nu este de acord cu încadrarea juridică a faptelor săvârșite, instanța de apel le-a respins ca fiind neîntemeiate.

Din cele indicate supra, instanța de apel a constatat că instanța de fond și-a argumentat riguros soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată prin care s-a confirmat cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.190 alin.(1) Cod penal și art.190 alin.(4) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a reiterat faptul că intenția inculpatului a fost unică, astfel i-a promis părții vătămate Corduneanu Vicolin că îi va aduce automobilul, și a solicitat de la acesta 30 % avans din suma totală a costului automobilului.

Instanța de apel a considerat că, nu se regăsesc careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate, cu reîncadrarea juridică a faptelor săvârșite de inculpat în trei fapte distincte, iar afirmațiile inculpatului reprezintă opinia subiectivă a acestuia, fără o motivare plauzibilă. Respectiv, prima instanță a luat în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului Paraico Artiom în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal (episodul cu parte vătămată Costiuc Mihail) și art.190 alin.(4) Cod penal (episodul cu parte vătămată Corduneanu Vicolin).

Vis-a-vis de categoria și termenul pedepsei penale, instanța de apel a conchis că instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu prevederile art.art.7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Potrivit art.61 alin.(2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Circumstanțe atenuante în corespundere cu prevederile art.76 Cod penal în privința lui Paraico Artiom instanța de fond nu a stabilit. Instanța de fond în mod întemeiat nu a reținut în

calitate de circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției de către inculpat. Or, judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la urmărirea penală, care are ca premisă recunoașterea faptelor indicate în rechizitoriu. Astfel, în acest caz pedeapsa care urmează a fi aplicată inculpatului a fost stabilită în conformitate cu art.364¹ alin.(8) Cod de Procedură Penală, care stabilește o pedeapsă redusă, luându-se în considerație recunoașterea faptelor. Conform art.77 Cod penal, circumstanțe care ar agrava răspunderea penală, instanța de fond a reținut faptul comiterii unei infracțiuni de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.

În continuare, instanța de apel a reținut că infracțiunea prevăzută la art.190 alin.(1) Cod penal se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 până la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 (trei) ani. Astfel, infracțiunea dată se atribuie potrivit art.16 Cod penal la categoria infracțiunilor mai puțin grave. Infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal, imputată lui Paraico Artiom, face parte din categoria celor grave, care se pedepsește cu amendă în mărime se pedepesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Instanța de apel a atestat că la stabilirea termenului pedepsei în privința lui Paraico Artiom, instanța de fond a ținut cont de condițiile de viață ale familiei ultimului. Instanța de judecată corect a reținut faptul că inculpatul anterior a fost tras la răspundere penală pentru infracțiune similară. Mai mult, inculpatul Paraico Artiom avea statut de condamnat la momentul comiterii infracțiunilor, ispășind pedeapsa stabilită anterior, în penitenciar, fapt ce caracterizează negativ personalitatea inculpatului. De asemenea, se reține faptul că inculpatul la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află.

Din considerentele menționate, instanța de apel a atestat necesitatea respingerii solicitării inculpatului de a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă, or, inculpatul la moment se deține în penitenciar fiind condamnat pentru o altă infracțiune.

De asemenea, instanța de apel a reținut că fiind condamnat Paraico Artiom nu a pășit pe calea corectării sale. Astfel, se atestă faptul că Paraico Artiom și-a făcut din comiterea infracțiunilor o îndeletnicire și un mod de viață.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că o pedeapsă mai blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție. Având în vedere cele menționate supra, limitele pedepsei cu închisoarea prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, pentru inculpat va constitui: - închisoare de până la 2 ani. Iar limitele pedepsei cu închisoarea prevăzută de art.190 alin.(4), Cod penal, pentru inculpat v-or constitui: de la 4 (patru) ani și 8 (opt) luni până la 6 (șase) ani și 8 (opt) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

În context, instanța de apel a considerat că vina inculpatului a fost dovedită pe deplin, or, însăși prin declarațiile inculpatului Paraico Artiom date în ședința instanței de fond, acesta a menționat că recunoaște vina integral în comiterea infracțiunilor de escrocherie. Având în vedere toate împrejurările cauzei, instanța de apel consideră că pedeapsa mai blândă solicitată de inculpat este una neîntemeiată și nejustificată. Or, acestuia urmează a-i fi stabilită o pedeapsă mai aspră, după cum a și fost stabilită de instanța de fond.

Așadar, instanța de apel a considerat că, anume pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat. Pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de către acesta, cât și personalitatea inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel dinainte și după săvârșirea infracțiunilor incriminate

Instanța de apel a reținut că, potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen nu mai mare de 25 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani și a persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate – pe un termen nu mai mare de 12 ani și 6 luni. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră. În conformitate cu art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, instanța de fond în mod justificat a considerat necesar de a-i stabili lui Paraico Artiom o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor financiare pentru o perioadă de 3 (trei) ani. Astfel, la stabilirea categoriei pedepsei, instanța de fond corect a luat în considerare că, deși norma prevede pedepse alternative, o altă pedeapsă decât închisoarea nu va avea efect de corectare, or inculpatul nu este la prima abatere de la lege și fiind în termenul de probă acordat, a comis noi infracțiuni cu intenție.

În continuare, instanța de apel a atestat că prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 04 martie 2016, Paraico Artiom a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.188 alin.(2), lit. b), d), e), f) Cod penal, și aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare cu executare pe un termen de 9 (nouă) ani, Sentința menținută prin Decizia Curții Supreme de Justiție din data de 18 ianuarie 2017. Prin încheierea Judecătoriei Orhei din 23.02.2017, a fost redusă cu $\frac{1}{4}$, partea neexecutată a pedepsei și anume cu 1 an și 10 luni și 27 zile. Relevant este faptul că Paraico Artiom execută pedeapsa cu închisoare stabilită prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 04.03.2016. Conform art.85 alin.(1) Cod Penal, dacă după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. În acest caz, pedeapsa definitivă nu poate depăși termenul de 30 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani și a persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate – termenul de 15 ani. În temeiul alin.(3) al aceluiași articol, pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată. Așadar, luând în considerație faptul că, în timpul executării sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 04 martie 2016, Paraico Artiom a fost recunoscut vinovat de comiterea unor noi infracțiuni săvârșite anume în timpul executării pedepsei, instanța de fond în mod justificat, conform prevederilor art. 85 alin. (1) din Codul penal, a cumulat parțial pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 04 martie 2016, și i-a stabilit lui Paraico Artiom o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani și 10 (zece) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor financiare pentru o perioadă de 3 (trei) ani.

Totodată, instanța de apel a respins solicitarea de a fi aplicată în privința inculpatului Paraico Artiom o pedeapsă mai aspră sub formă de 6 ani 6 luni închisoare, pe faptul că prima instanță nu a adăugat corect partea neexecutată a pedepsei stabilită de sentința anterioară, or, prima instanță a adăugat parțial, și nu în întregime partea neexecutată a pedepsei stabilită prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 04 martie 2016 inculpatului Paraico Artiom.

Subsecvent, instanța de apel a atestat că anterior lui Paraico Artiom i s-a acordat șansa de a păși pe calea corectării, totuși, acesta careva concluzii pentru sine nu a făcut, dimpotrivă

și-a continuat activitatea infracțională, iar pedepsele stabilite anterior nu și-au atins scopul, din acest motiv instanța de fond întemeiat prin cumulul parțial al sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 04 martie 2016, a stabilit inculpatului pedeapsa definitivă cu închisoare, pe un termen de 5 (cinci) ani și 10 (zece) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a mijloacelor financiare pentru o perioadă de 3 (trei) ani. În acest context, o pedeapsă prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Așadar, instanța de apel a constatat că prima instanță justificat a conchis că doar o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Respectiv, instanța de apel a ajuns la concluzia că în speță, prima instanță corect a constatat că reeducarea și corectarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui Paraico Artiom de societate, or numai prin executarea reală a pedepsei închisorii și izolării acestuia de societate, se va obține reeducarea și corectarea inculpatului, care la moment prezintă pericol pentru societate, în raport cu infracțiunile comise, dar și circumstanțele reale și personale ale inculpatului.

Relevant, este faptul că pedeapsa sub formă de închisoare este aplicabilă la caz, și va duce la realizarea scopurilor sancțiunii, astfel contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire sociale, principiile morale și atingerii scopului pedepsei penale. Deci, instanța de apel consideră că, pedeapsă numită sub formă de închisoare cu executare este legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, iar argumentele invocate de către inculpat în apelul depus sunt doar declarative și formale.

Cu privire la acțiunea civilă, instanța de apel a menținut în această parte sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 14 septembrie 2021, de încasare cu titlu de prejudiciu material de la Paraico Artiom în beneficiul lui Cordoneanu Vicolin, suma de 4 500 euro și suma de 4 000 euro, exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bargan Alexandru în numele inculpatului, prin care invocând ca temei pentru recurs prevederile art.427 alin. (1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței și deciziei în latura penală, cu rejudecarea cauzei și aplicarea unei pedepse minime.

5.1. În motivarea recursului avocatul Bargan Alexandru invocă că, atât decizia cât și sentința sunt eronate, nefondate, lipsite de suport normativ și factual, rezultă din aprecierea subiectivă și incompletă a legislației în vigoare, urmând a fi casată în partea încadrării juridice a faptelor și a stabilirii pedepsei.

Sustine că, deși la etapa judecării cauzei în fond, inculpatul a solicitat examinarea cauzei sale în procedura simplificată, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, și-a recunoscut vina în comiterea faptelor incriminate, nu este de acord cu încadrarea juridică a faptelor săvârșite, care a fost făcută de către instanța de judecată și organul de urmărire penală.

Menționează că, inculpatul comis de fapt 3 fapte de escrocherie distincte ce urmau a fi calificate în 3 infracțiuni consumate, ce urmau a fi calificate ca escrocherie prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave, pentru care legea penală stabilește în calitate de pedeapsă, închisoare de până la 3 ani.

Relevă că, având în vedere că judecarea cauzei în prima instanță a avut loc în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform art.364¹ Cod de procedură penală, instanța poate aplica pedepse în limită maximă pentru fiecare infracțiune până la 2 ani închisoare

Indică că, nu este de acord cu încadrarea juridică dată de organele de urmărire penală și acceptată tacit de către instanța de judecată. Or, încadrarea celor două episoade care au avut loc în timp diferit, s-au consumat pe deplin ambele, banii au fost obținuți la o diferență de 2 zile, sub pretexte diferite, consider că urma a fi calificate ca 2 fapte diferite și încadrate în două infracțiuni prevăzute la art.190 alin.(1) Cod penal și nu într-o infracțiune prevăzută la art.190 alin.(4) Cod penal. Acest lucru denotă incorectitudinea calificării faptei, încălcarea dreptului meu la un proces echitabil, art.art.5, 6 și 7 Cod penal.

În același timp, conform art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, inculpatul poate recunoaște doar săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, iar în caz de soluționare a cauzei prin aplicarea prevederilor alin. (1), cum expres stabilește alin. (7), instanța urmează să aplice în modul corespunzător dispozițiile art. 392-398 Cod de procedură penală. În același timp, conform art.364¹ alin.(1) și (7) Cod de procedură penală, inculpatul poate recunoaște doar săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, instanța urmând să aplice, totuși, dispozițiile art. 382-398 Cod de procedură penală în mod corespunzător, iar conform jurisprudenței CtEDO, admiterea de către inculpat a circumstanțelor pe care s-a bazat condamnarea sa, adică acceptarea unei proceduri simplificate, nu include și calificarea lor în baza legii penale (hotărârea CtEDO din 25.07.2017, Rostovțev c. Ucraina).

Susține că, având în vedere că, Paraico Artiom și-a recunoscut vina în comiterea faptelor pe deplin, se căiește sincer, nu încalcă regimul de detenție, percepe și înțelege scopul pedepsei penale pe care o ispășește și la moment, prin urmare rugăm instanța de judecată să aplice condamnatului o pedeapsă minimă prin prisma art.art.84, 85 Cod penal. În situația în care, la caz, Paraico Artiom a comis 3 infracțiuni mai puțin grave, dar este învinuit incorect de comiterea unei infracțiuni grave și primește pedeapsă pentru aceasta, atunci nu putem vorbi de proporționalitate, justiție, echitate în cazul său

Consideră că în speță, în cazul în care fapta ce a fost încadrată în componența de infracțiune prevăzută la art.190 alin.(4) Cod penal, era corect calificată și încadrată juridic, atunci inculpatului urma a-i fi aplicată o pedeapsă mult mai mică comparativ cu cea primit la moment.

6. Referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat a fost depusă de către procuror, care solicită a decide asupra admisibilității recursului, cu dispunerea rejudecării cauzei, reieșind din faptul că după pronunțarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2022, a intervenit o lege mai favorabilă făptuitorului.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de către titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul face referință la erorile prescrise la art.427 alin.(1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, concretizate prin faptul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Referitor la temeiul de recurs invocat de avocatul Bargan Alexandru, prin prisma art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că, temeiul menționat nu și-a găsit confirmare, dat fiind faptul că, instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului și nu au admis careva erori, stabilind justificat că prima instanță i-a aplicat inculpatului Paraico Artiom o pedeapsă echitabilă în raport cu faptele comise.

Cu referire la criticele invocate de partea apărării, precum că a fost efectuată o individualizare injustă a pedepsei în privința inculpatului, instanța de recurs relevă că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rând, instanța de recurs menționează că, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Reieșind din prevederile art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Prin urmare, instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip, și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii penale. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal lărgit statuează că, instanțele de fond corect i-au aplicat inculpatului o pedeapsă privativă de libertate conducându-se de principiul individualizării pedepsei în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Mai mult, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul avocatului Bargan Alexandru precum că, pedeapsa stabilită inculpatului Paraico Artiom este prea aspră, din

considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că inculpatul a comis două infracțiuni care fac parte din categoria celor mai puțin grave și grave aflându-se deja în penitenciar și ispășind pedeapsa stabilită anterior prin sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 04 martie 2016 și de comportamentul acestuia după și în timpul examinării cauzei.

De asemenea, Colegiul menționează faptul că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării unei pedepse sub formă de 5 ani 10 luni închisoare în privința inculpatului Paraico Artiom, fiind respectate limitele de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunile incriminate art.190 alin.(1) Cod penal și art. 190 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.art.84, 85 Cod penal, precum și art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

Subsidiar, instanța de apel just a subliniat că categoria și mărimea pedepsei penale trebuie să fie în măsură să asigure reeducarea inculpatului și exercitarea unui control din partea statului ce vine să prevină antrenarea viitoare în activități prejudiciabile din partea inculpatului – în primul rând, dar și din partea altor justițiabili – în al doilea rând.

În acest sens, instanța de recurs respinge alegațiile apărării precum că instanțele de fond nu au ținut cont de toate circumstanțele cauzei la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, or în partea descriptivă a deciziei contestate a fost efectuată o analiză detaliată a infracțiunii comise, a urmărilor prejudicabile cauzate prin comiterea acesteia, coroborate cu personalitatea inculpatului.

În concluzie, Colegiul penal lărgit menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă aplicându-se în conformitate cu prevederile art.190 alin.(1) Cod penal și art.190 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.art.84, 85 Cod penal, precum și art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Colegiul penal lărgit mai reține că, avocatul Bargan Alexandru invocă în prezenta speță și incidența cazului de casare prevăzut la pct. 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală. Respectiv instanța de recurs reține că, din argumentele recursului declarat se constată că, în opinia acestuia, nu a fost confirmată vinovăția inculpatului Paraico Artiom în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal și faptei acestuia i s-a dat o încadrare juridică greșită

Lecturând materialele cauzei și cercetând fapta incriminată inculpatului, Colegiul apreciază ca fiind eronată invocarea temeiului pentru recurs stipulat la pct. 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, precum că *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, întrucât din materialele cauzei se atestă că la etapa urmăririi penale cât și la judecarea cauzei în primă instanță, partea apărării nu a invocat careva erori cu privire la încadrarea greșită a faptei inculpatului.

Prin urmare, potrivit art.427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile pentru recurs menționate la alin.(1) pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel sau *încălcarea a avut loc în instanță de apel*, iar la caz instanța de apel nu a recalificat acțiunile inculpatului Paraico Artiom, însă a menținut sentința primei instanțe prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal și art.190 alin.(4) Cod penal, potrivit rechizitoriului întocmit de către partea acuzării (f.d.180-193, vol. II), precum și ordonanța privind modificarea învinuirii din 29 iunie 2021 (f.d.130-131, vol. III).

Colegiul atestă că, circumstanțele pentru calificarea faptei au fost constatate de către prima instanță și menținute de către instanța de apel, inclusiv din declarațiile părților vătămate Costiuc Mihail și Cordoneanu Vicolin și a martorilor Culeac Victor, Costiuc Aliona, Vetcu

Andrei, Gheorghiu Victoria pe care, instanța de recurs le apreciază ca fiind consecvente, care au fost depuse sub jurământ, fiind avertizați de răspundere penală pentru declarații false.

Totodată, Colegiul constată discrepanță în alegerile recurentului, or, avocatul Bargan Alexandru pe de o parte a contrasemnat cererea inculpatului Paraico Artiom prin care a recunoscut învinuirea adusă în baza art.190 alin.(1) Cod penal și art.190 alin.(4) Cod penal, cauza fiind examinată în conformitate cu prevederile art.364¹ pct. (8) Cod de procedură penală, iar pe de altă parte invocă că faptelor săvârșite de acesta li s-a dat o încadrare juridică greșită și solicită ca inculpatul să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, art. 190 alin.(1) Cod penal și art. 190 alin.(1) Cod penal.

Astfel, ținând cont de cele stabilite de către instanța de apel și de argumentele care au stat la baza menținerii calificării faptei inculpatului, conform învinuirii înaintate prin rechizitoriu, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind declarativ invocată prezența la caz a erorii prevăzute la pct. 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, întrucât instanța de apel la capitolul respectiv a dat deplină eficiență prevederilor legale ce țin de aprecierea materialului probator, care a confirmat întrunirea în acțiunile inculpatului Paraico Artiom a elementelor constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal și art.190 alin.(4) Cod penal.

Mai mult, Colegiul atestă că, apărarea în recursul declarat invocă aceleași argumente ca și în apel, asupra cărora instanța de apel s-a expus argumentat, motivare pe care instanța de recurs ordinar o susține și repetarea căreia nu o consideră necesară.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit v-a respinge și argumentul procurorului invocat în referință, precum că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare, deoarece a intervenit o lege mai favorabilă făptuitorului, or, modificările operate prin Legea nr.247 din 29 iulie 2022, în vigoare la data de 26 august 2022, au intervenit după pronunțarea deciziei instanței de apel din 17 martie 2022, pronunțată integral la 10 mai 2022, dar și după data depunerii recursului ordinar de către avocatul Bargan Alexandru în numele inculpatului, respectiv, recurentul nici nu avea cum să invoce prevederile art.427 alin.(1) pct. 13) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul respinge invocările din referința procurorului privind aplicarea prevederilor art.435 alin.(2) lit. c) Cod de procedură penală, or, *instanțele de fond nu au admis careva erori judiciare*, iar la caz, pot fi aplicabile prevederile art.469 alin.(1) pct. 14) și art.470 Cod de procedură penală, recursul avocatului Bargan Alexandru în numele inculpatului urmând a fi respins.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că argumentele din recursul declarat de către avocatul Bargan Alexandru în numele inculpatului sunt neîntemeiate, iar motivele aduse în susținerea temeiurilor invocate nu pot fi reținute, hotărârea instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată, pronunțată cu respectarea garanțiilor procesului echitabil prevăzute la art.6 CEDO.

Din considerentele expuse, instanța de recurs ordinar conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Instanța de recurs conchide că, nu a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori, ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei atacate prin prisma celor invocate, astfel că recursul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Bargan Alexandru în numele inculpatului, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2022, în cauza penală în privința lui *Paraico Artiom XXXXX*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la *20 iulie 2023*.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Donos Aliona